

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Tempia splendida, & sumptuosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

§. IV.

Templa aedificandi motiva.

O Peruit nubes tabernaculum testimonii, & gloria Domini implevit illud. Ex. 40. 32. Tabernaculo jam exstructo, & pie consecrato, ad volat magnus Deus: non se continet; occurrit cum gaudio; ut sua fruatur domo. Similiter 3. Reg. 8. 11. *Impleverat gloria Domini.* Velloso in Judith 1. Par. 3.

Rex Salomon prius aedificavit Domum Dei, tum sibi. 3. Reg. 6. 1. & c. 7. 1.

Inventum est in Ecbatanis volumen unum. 1. Esdræ 6. 2. Quid in illo? *Cyrus rex decrevit, ut domus DEI aedificaretur.* v. 3. Suam Cyrus curam de templo aedificando mandatam voluit annalibus Persicis: Unde tantum sibi nomen peperit. *45. 1. haec dicit Dominus Christo meo Cyro.* Velloso ibid.

Sicut juravit Domino. Pl. 131. 2. David, cum de se apud DEUM agere vellet: *memento Domine David.* v. 1. uno post versu suum de templo condendo votum explicat: *sicut juravit* Cur à sui cura mentem ad templum vertit? S. Basilus hic: *cujus gratia hoc fecit?* quod hac re potissimum delectetur Deus. Velloso ibidem.

Homines divites in virtute, pulchritudinis studium habentes. Eccl. 44. 6. Dion. Carthul. id est, diligenter intenti circa ornatum cultus divini, & templi decorem.

Nunquid tempus vobis est, ut habitetis in domibus laqueatis; & Domus ista deserta? Aggæi 1. 4. Docet hic Deus, Fidelibus primam debere esse curam templi, & sacrorum: ac, cum urbs nova erigitur, primo erigendum esse templum, & cultum Dei stabiliendum, Cornelius hic.

Et alius Angelus egrediebatur. Zach. 2. 3. Videt Angelum habitu Architecni, in manu ejus funiculus mensuræ. Rogatus, quò abeat? respondet: *ut metiar Jerusalem;* scilicet ad urbem murò, & templò, ornandam. Rupertus l. 7. de Viâ. Verbi c. 19. in aedificatione terrena civitatis, & templi, jam & opifices volunt videri, seque certatim ingerunt, Angeli. Velloso citatus.

§. V.

Templa splendida, & sumptuosa.

Plueruntque Salomoni &c. 3. Reg. 5. 15. Onera portantium, & latomorum, in fabrica templi, erant universim viginti quinquaginta millia. Cornelius hic.

Magna erit gloria Domus istius novissime plus, quam prima. Aggæi 2. 10. In quo est major hæc templi secundi gloria? Non in divitiis, nec templi majestate; non in ceremoniis, nec in Sacerdotum Sanctitate: nam omnia hæc multò illustriora fuerunt in templo primo. Ideo 1. Esdræ 3. 12. in instauratione secundi templi lacrymabantur, memores præstantiæ primi templi. Quæ ergo gloria secundi templi? subdit Aggæus v. 8. *venit desideratus cunctis gentibus; & implebo domum istam gloria dicit Dominus.* Stella in Luc. 2.

Scribit S. Hieronymus ad Paulinum: *Adria-*

num Imperatorè Bethlehem pro fanasse, erectò ibidem Adonidis simulachro: ut in specu, ubi quodam Christus parvulus vagit, Veneris amantius plangeretur. Scitit ibi Adonidis per centum octuaginta annos, usque ad Constantinum Imp. quando S. Helena ejus mater, everso Adonide, magnificam Ecclesiam super ipsam specum extruxit: & super ipsum præsepe, in quo Agnus Dei reclinatus est, erexit altare; in quo idem jugiter Deo offerretur, qui ibidem primò pro salute hominum illuxerat. Sed & Constantinus eandem specum regalibus ornamentis, ex auro, argento, variisque aulais, exornavit: ita ut hæc Basilica Mundi esset miraculum; nec in orbe quidquam ei esset simile. Nam excelsa est admodum, & amplissima. Quilibet ordo habebat quinquaginta columnas, singulari artificio, pretiosissimis sunt incrustati: quocirca ipsi etiam Turca, & Saraceni reverenter hoc templum frequentant. Cornelius in Michæ. 5. 2. ex Adrichomio &c.

Aedificium Vaticanæ Ecclesiæ vocant ab aedificio Angelicum opus; ab amplitudine, gigantum: cui nec comparari queunt decantata septem orbis miracula. Globus supremi apicis capit plus triginta quinque personis. Summum altare, quod in medio templi erectum, à Leone Magno vocatum fuit lectus Sanctæ quietis: èò quòd in illo condita essent corpora SS. Petri, & Pauli. Habet unum Cardinalem, Archipresbyterum, trecentos Canonicos, triginta beneficiatos, præter aliquot Sacellanos, & Diaconos. Aringi de Roma novâ,

§. VI.

Templa ornantur pietate, profanantur peccatis.

Ex Veteri.

SI aversione aversi fueritis vos auferam Israel & templum. 3. Reg. 9. 6. 7. Si interior animorum cultus deficiat; quidquid magnum, quidquid sublime, exterioris cultus est, Deus abjicit. Babyloniorum rex templum Jerosolymæ incendit. 4. Reg. 25. 9. tres autem pueri in igne innocui Dan. 3. 24. Cur tam inæqualiter Deus tractat, & templum, & pueros? Rupertus l. 6. de Viâ. Verbi c. 25. non poterat hic Deus excelsus templum suum, quod erat Jerosolymis, illæsum custodire à flammis incendiî Babylonii, qui tres pueros taliter custodivit in camino ignis? Poterat: sed erudiendus erat Mundus, ut sciret; quòd Deus excelsus, non pulchris lapidibus, aureis, vel parietibus templi manufacti delectetur; sed fidei claritate, & mundi cordibus: & ille est ei optabilis locus. Bæza t. 2. l. 12. c. 4.

Dirutum à Chaldæo templum 4. Reg. 25. 9.; urbem, & ædem Sacram, incenderunt Romani. Id. Pelus. l. 1. ep. 73. ut, dum suis non parciat aulis, terrorem iis, qui peccant, injiciat.

Domine, dilexi decorem Domus tuae. Pl. 25. 8. Decorem Domus dicit, non pulchritudinem parietum, aut ministeriorum pretiosissimos apparatus; sed ipsorum actuum beatissimam qualitatem, quibus cuncta gaudet Ecclesia: id est, in psalmorum jubilatione, in precum sanctitate, in Chri-